

MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1940 NOVEMBER 9.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR

II. ÉVFOLYAM, 45. SZÁM

AZ ELMULT ÉVAD SZINES FILMCSODÁJA FOLYTATJA DIADALÚTJÁT

*A szivárvány
hét színe
a mozi-
vásznon!*

*
*

1

a csodák csodája

Judy **GARLAND** (Dorothy)

Frank **MORGAN** (Öz, a varázsló)

Ray **BOLGER** (Tönk, a madárijesztő)

Jack **HALEY** (Mikola, a bádog favágó)

Bert **LAHR**

(Eke, a gyáva oroszlan)

RENDEZTE:
VICTOR FLEMING

*...meseink nélkül - Gyöngyvirágom -
Nem élhetünk - senki, én se, te se...
Oh mert haragság minden a világon,
Csak egy örök igaz van - a Mese!
(Tóth László)*

Metro-
Goldwyn-
Mayer

A legnagyobb sikerrel mutatja be a
BROADWAY FILMSZÍNHÁZ

BEVONUL
győztes hadiával az
új hódító

neve:

Pinocchio

Walt Disney egyetlen egész estét betöltő parádés színpompás rajzfilmje
Film 16 éven alul, 16 éven felül egészen a halálig. . .

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

II. ÉVFOLYAM, 45. SZÁM.
BUDAPEST, 1940. NOVEMBER 9.
Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:
ÁGOTAI GÉZA dr.
Felelős szerkesztő:
VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Bajza-utca 18.
Telefon: 220—855, 422—961
Postatakarékpénztári
cskk számla száma: 15.410
Kiadótulajdonos:

a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara

Felelős kiadó:
Lieber László dr.
Kiadóhivatali főnök:
Gyimesy Kásás Ernő
Előfizetési ár:
egy évre 30 pengő
fél 16 pengő

A szerkesztők címe:
Dr. ÁGOTAI GÉZA
Iroda: IX., Könyves Kálmán-körút 15.
Telefon: 146—346
Lakás: XI., Fürj-utca 4. T.: 257—036
VÁCZI DEZSŐ
Iroda: VIII., Sándor-tér 3. T.: 144—424,
144—425
Lakás: VIII., Üllői-út 42. T.: 136—386

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában
Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14.
Telefon: 144—422, 144—423
Felelős üzemvezető: **Molnár József**

TARTALOM:

A magyar szó — — — — —	1
Német filmgyártás 1940-ben — — — — —	2
Olasz filmkapcsolatok a Balkánon — — — — —	2
A filmművészet eszközei: <i>Pacséry Ágoston</i> — — — — —	4
A II. Nemzeti Filmhét gondolatai: <i>Szakály János</i> — — — — —	5
Premiermozik műsora — — — — —	6
Filmkamara:	
A gyártási körök betöltésének módjáról — — — — —	7
A 7720/1939. M. E. sz. rendelet alapján készített névjegyzék változásai és kiegészítése — — — — —	7
Mozik:	
Az „Erdélyért” gyűjtés eddigi eredménye — — — — —	7
A Moziegyesület közgyűlése — — — — —	7
Uj filmek:	
A gorodi fogoly — — — — —	7
A Rotschild-család — — — — —	8
Két férfi, egy asszony — — — — —	8
A gyáva hős — — — — —	9
Hírek — — — — —	9
Lapszemle — — — — —	10
Külföld — — — — —	11
Müterm — — — — —	11
Híradók — — — — —	11
Filmcenzura — — — — —	12
Szakmai címtár — — — — —	IV
Hirdetők:	
Metro — — — — —	I, 5
Hunnia — — — — —	II
Kárpát — — — — —	3
Agfa — — — — —	4
Adler — — — — —	6
Fekete — — — — —	7
MMOE — — — — —	10
Warner — — — — —	11
Kováts — — — — —	III

A magyar szó

A legtöbb országban természetesen ügyelnek arra, hogy a film folyton növekvő szellemi és kulturális befolyása helytelen irányokba ne terelődhesse. Törődnek ezzel különösen a nemzeti alapon újjáépült európai államok, amelyek vezetői mindenütt igen nagy súlyt helyeznek a filmkulturális élet helyes irányítására. Ezekben az országokban a filmet elsősorban a nemzeti kultúra szolgálatába állítják. Gondosan vigyáznak arra, hogy a moziba járó milliós tömegek általános műveltségük fokozását épp úgy, mint szórakozásukat, nemzeti alapon kapják a mozik vásznáról.

A hangosfilm kifejező eszköze a kép és a hang. Nem elég tehát, hogy a képek megüssék a kulturális színvonalat, a hangnak, vagyis a szavaknak is irodalmi színvonalon kell mozogniuk.

A hazai gyártás síkján természetesen már a felvételek készítésekor kell megfelelő felkészültséggel a hangos szövegek tiszta magyarságát biztosítani. A külföldről behozott filmek körül azonban a fordítás problémája kerül előtérbe. Multethi számunk vezető helyén az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság elnöke emelte fel szavát a magyar nyelv ellen a feliratok terén elkövetett súlyos hibák kiküszöbölésére. Bizunk abban, hogy a cenzurabizottság a jövőben — ha másképp nem, hatalmi szavának legszigorúbb érvényesítésével, — valóra is váltja a maga elé tűzött nemes célt.

Véleményünk szerint azonban a helyes feliratozással a magyar nyelv érdekében nem végez a szakma teljes munkát. Illetékesek támogatásával a szakmának további lépést kellene tennie.

Ez a további lépés a külföldi filmek magyarra átültetése volna.

A csonka-ország a közelmúltban háromízben örvendően megnövekedett és hazatért a magyar szóra éhes magyar lakosság nagy tömegei, amelyek hosszú időn át, vagy egyáltalában nem, vagy csak elvétve hallottak vagy olvastak a moziban magyar szöveget.

Az európai háború következtében mind kevesebb külföldi film érkezik a jövőben Magyarországra. Ez annál nagyobb gondot okoz, mert hiszen az idegen nyelvű filmek amúgy sincs olyan széleskörű kihelyezési lehetősége, mint a magyarul beszélő filmeknek. Ennek következtében előreláthatóan olyan filmeket is bemutatnak majd, amelyeknek nyelvét a nagyközönség kisebb, elit rétegei sem fogják megérteni.

A mai kedvezőbb helyzetben újra meg kellene kísérelni a külföldi filmek magyarra átültetését, amely kísérlet évekkel ezelőtt nem nyerte el a közönség tetszését. Igaz, hogy akkor ebből a célból — nem szerencsésen, — olyan filmeket választottak ki, amelyek, legjobb meggyőződésünk szerint, eredeti állapotban sem arattak volna sikert.

Németországban már évek óta csak németül kerülhetnek külföldi filmek bemutatásra. Olaszországban kormányrendeletre minden külföldi filmet olasz utószinkronváltozatban kell bemutatni. Legutóbb Spanyolországban is vállalkozások alakultak a külföldi filmek spanyolra való átültetésére. Más országokban is gyakran szinkronizálnak. Érthetetlen volna tehát, hogy a fejlett filmkultúrájú Magyarországon ne lehetne a magyar szónak ezen a téren is érvényesülést biztosítani.

Jelentős ez a kérdés elsősorban magyar nemzeti és kulturális szempontból, de nem éréktelen a filmek kihelyezésének vonalán sem. Amikor a jövőben előreláthatóan filmhiánnyal kell számolni, kisebb számú, de magyarra átültetett idegen filmekkel jobban lehet a hiányt pótolni. Igaz, hogy a külföldi filmek „hangos magyar fordítása” többletkiadást jelent. Ezzel szemben azonban nagyobb bevételre is lehet számítani. Másrészt nemzeti szempontból indokolt volna ezeket a magyarra átültetett filmeket a csak feliratozott filmekkel szemben bizonyos előnyhöz juttatni.

Mindenesetre nagyon érdekes és hasznos volna a mai helyzetben magyarul beszélő külföldi játékfilmek forgalmazásával újból kísérletet tenni.

Német filmgyártás 1940-ben

A német film térhódítása Északnyugat-Európában

A berlini filmszaklapok november elején közölték az év első tíz hónapjában forgatott filmek statisztikai adatait. A kimutatásokból kiderül, hogy a háború ellenére is hatalmas iramban készültek a német filmek, habár a dölg természetű szerint fokozott nehézségekkel kellett a gyártóknak megküzdniük.

A művészi, technikai és kereskedelmi munkaerők jelentős része katonai szolgálatra vonult be, más részük a német háborús filmszolgálatban híressé vált P. K. (*Propaganda-Kompagnie*) csapatoknál teljesít szolgálatot, amely beosztásban bizony mindenütt a legveszélyesebb helyeken dolgoznak. A nyersanyaggazdálkodás is fokozott óvatosságot követelt, tekintettel a fokozott szükségletekre és a megnehezedett előállítási viszonyokra.

A német gyártás mégis teljes ütemben dolgozott. Az első 10 hónapban 72 játékfilm vonult műterembe és ezek javarésze már el is készült. Közülük az *Ufa 21*, a *Tobis 17*, a *Terra 12*, a *Barvaria 11* és a többi cég összesen 11 filmet kezdett el, illetőleg fejezett be. Természetesen nem minden film jelent egyenlő hosszú feldolgozási időt. Egy nagyfilm előállítási ideje alatt átlagosan két közepes film készül el.

1939 szeptember 1-től december 31-ig 35 német film került műterembe, úgyhogy a háború kitörése óta 107 film feldolgozására került sor Németországban.

A gyártáson kívül arról is gondoskodik Németország, hogy a megszállott területek német filmellátását biztosítsa. A legutóbb Berlinben járt dán filmdele-

gációval kötött megállapodás szerint évente körülbelül 100 német filmet hoznak Dániában forgalomba, azonfelül, hogy a német híradók és kultúrfilmek részére biztosították a piacot. Hasonlóképpen körülbelül 100 filmre értékelik a Norvégiába évente exportálandó játékfilmek számát, amelyek mellett híradókat és kultúrfilmeket nagyszámban szállítanak a norvég mozíknak és Svédországban is fokozatosan biztosítani kívánják a német filmek bemutatását a multtal szemben, amikor is elsősorban angol, francia és amerikai filmeket vetítettek a svéd mozikban.

Hollandiában is újraszervezték a film-

élet irányítását. Az állam, amely a multban csak kivételesen avatkozott filmügyekbe, a jövőben rendszeresen foglalkozik filmkérdésekkel. Újjászervezték a *Bioscop Szövetséget* is, a holland mozik, kölcsönzők és gyártók egyesületét. A *Bioscop Szövetség* új elnökének nyilatkozata szerint a multban 500 külföldi filmet hoztak be évente a holland piacra. A jövőben csak 200 filmet engedélyeznek. Ezzel szemben támogatni óhajtják a hazai híradó-, rövid- és játékfilmgyártást. A külföldről behozott filmeknek körülbelül a felét Németországból fedezik.

A háborús hónapokban erősen dolgozó német filmipar tehát a német fennhatóság alatt megszervezett Hollandiában, Dániában, Norvégiában jelentős piacot nyert és még Svédországban is hatalmas lépéssel haladt előre.

Olasz filmkapcsolatok a Balkánon

A háború következtében a tengelyhatalmaktól keletre eső országok filmellátásában erős zökkenők állottak be, amelyek a tengelyhatalmak filmgyártása részére természetesen új lehetőségeket nyitnak. Olaszország fejlődő filmgyártása elsősorban a Balkánt és Törökországot kívánja filmkulturális érdekkörébe a multnál sokkal erősebben bekapcsolni, hogy az olasz filmgyártás termékei számára kelet felé minél nagyobb piacot biztosíthasson.

Az olasz állami filmintézet, az *Istituto Nazionale Luce* vezérigazgató-helyettese, Cav. Uff. dott. Giacomo Barone öthetes körúton járt a balkán államokban, Jugoszláviában, Görögországban, Bulgáriában, Romániában, valamint ellátogatott Törökországba is, ahol az olasz filmkapcsolatok erősebb kiépítésé-

ről folytatott tárgyalásokat. Útja végével Magyarországon keresztül utazott Rómába és Budapesten meglátogatta állandó üzletbarátait: a *Magyar Film-írodát*, amelynek a *Luce*-val még a némafilm korából fennálló híradó- és fényképcsere összeköttetése, kultúrfilmcsere viszonya van, ezenkívül felkereste a *Luce* magyarországi híradóváltózatának forgalmazását végző *Pflumm* Tibor dr.-t is.

Cav. Uff. dott.
GIACOMO BARONE
a LUCE vezérigazgató-helyettese

A közben megindult olasz-görög háború *Barone* vezérigazgató-helyettes balkáni és közelkeleti elgondolásait, legalább részben, átmenetileg hátráltatja, a terv szerint azonban a legsürgősebben szervezett hálózatot kíván a *Luce* kiépíteni kelet felé. Ez a hálózat részben az olasz híradók, részben pedig az olasz rövidfilmek nagyobb kihelyezését törekedne biztosítani és elsősorban az olasz játékfilmeknek akar új piacot szerezni.

A budapesti látogatás is azt célozta, hogy az Olaszország és Magyarország között már régen fennálló baráti filmkapcsolatokat új területeken még jobban kimélyítse. A fiatal olasz vezető filmember a magyar fővárosban részletesen tanulmányozta a szakmai viszonyokat.

GIACOMO BARONE, a LUCE vezérigazgató-helyettesének látogatása a MAGYAR FILMIRODA műtermében

(Balról-jobbra: Podmaniczky Félix br. filmrendező, Giacomo Barone, a LUCE vezérigazgató-helyettese, May Mayus Tivadar dr. igazgató, Agotai Géza dr. cégvezető, Gottesmann Ernő gyártási főnök.)

NOVEMBER 7-ÉN JELENT MEG!
ÓRIÁSI SIKERREL A
DÉCSI ÉS AZ OMNIA FILMSZÍNHÁZAKBAN A

Írta: Nagyiványi Zoltán

Rendezte: Cserépy Arzén

Zene: Gyulai Gaál Ferenc

Főszereplők: Adorján Éva, Petheő Attila, Ajtay Andor, Pethes Ferenc,
 Baló Elemér, Báthory Giza, Tompa Pufi, Köpeczy-
 Boócz Lajos stb.

NOVEMBER 20-ÁN KEZDŐDIK ÚJ FILMÜNK:

AZ ELADÓ BIRTOK

MŰTERMI FORGATÁSA

KÁRPÁT FILMKERESKEDELMI KFT.

Budapest, VIII., Erzsébet-krt. 8. T.: 220-299, 422-577, 420-199

A filmművészet eszközei

(4. A filmszínész)

Irta:

PACSÉRY ÁGOSTON

(Folytatás)

Ez a film és ennek a filmnek rendezője bizonyította be, hogy a vizuális kifejezési mód csak eszközül használhatja a képeken szereplő színészt. A sztár és a filmszínész helyzete tehát téves utak eredményeként lépett fel és bár a fejlődés egyik állomását jelöli, arra enged következtetni, hogy a közeljövő majd felismeri a követendő utat. Ez az út mindenképpen szembehelyezkedik a színpad törvényeivel. Ha ezeket a törvényeket erőszakosan a filmre kívánjuk hárítani, akkor az lehet minden elképzelhető, csak film nem, művészet nem és modern színház sem! A film törvényeinek első és talán legnagyobb tévedését kell először kiküszöbölni, azt a tévedést, mely a színész személyét előtérbe helyezi. Ennek a tévedésnek felismerése, a felismerés magyarázata miatt tárgyaljuk ilyen bőven a színész kérdését és filmen való szereplésének helytelenségét.

A film gyártóinak feltétlenül addig a nézőpontig kell jutniuk, hogy sztárjaikat leépítsék, színészeik túlságait megszüntessék és a képekkel elérhető hatást megteremtssék. E pontnál következzék el fejezetünk lényegének tárgyalása: a filmszínész viszonya a film művészetéhez.

Amíg a színpadi színész, adottságainál fogva, a színpadi dráma kifejezője, addig a filmszínész a filmjáték folyamán másodlagos helyzetbe jut. Allitásvunk megértéséhez figyelembe kell vennünk mindazokat a kifejezési eszközöket, melyeket a színpadi, illetve a film ró a színészre. Megcáfolhatatlan, hogy a színpad színésze elsősorban személyével, testének felhasználásával éri el hatását. Azt a hatást, amely az előző, a közvetlen kapcsolat, a testi megnyilvánulás révén jut kifejezésre. A színész egész alakjával, annak minden adottságával, de egységesen hat a nézőre. Egy színpadi előadás sikere, hatása és eredménye — majdnem azt mondhatnánk: egyedül — a színész előadásától függ. A színészből kiárad az átélés hatása. Ez annyira igaz, hogy híres drámák és elsőrangú írói elképzelések senyvedtek el meg nem felelő színészek miatt. Ezzel szemben szürke és középszerű írók darabjait sok száz előadás sikeréig vitte a kiváló előadók alkotó ereje. Ehhez a tényhez járul még az is, hogy a színpadi alakítás pillanatnyi átélés eredménye. Kifejezése azonnali hatáshoz vezet. A színész a drámai jellem közvetlen előidézője — legalább is így hat. Alapjában véve nem okozat, hanem ok. A színpadi színész tehát az előadás lényeges feltétele, feltétlen kifejezője. Mindaz, ami kívülről látható: a díszlet, a világítási hatások, szóval a rendező, a képzőművész és a technikus munkája, csupán alárendelt része a színpadi előadásnak. Az a folyamatos, kiépített és egységes irány, amelyet a drámai előadás a színésztől megkövetel, semmi-féle módon szét nem bontható. Éppen ezért az emberábrázoló színészt egysé-

gesen és fokozatosan tempírozza a csúcsgén.

A színpadi színész elsőrangú eszköze a hang, a szóval való kifejezés. Természetesen érzést némán is lehet, sőt néha kell is kifejezni. Miután azonban a színpad a valószínűség élet sürítését veti elénk, a szóval való közlés a lényege a színésznek. A mimika, a pantomim csak támogatják, elősegítik a színészi játékot. A hanghoz, a szavak árjához és a drámaíró által megírt jellemhez tartozók és annak részesei. A színpadi színész eszközei tehát pontosan körülhatároltak. E határ a néző és a színész között létrejött idegfeszültség közvetlen hatásában csúcsosodik ki. Az idegeknek és az idegeken keresztül kisugárzó hatásnak szerepe oly nagy, hogy a közönség az átélés nélküli előadó színészt nem is értékeli.

E tényekkel ellentétben a filmszínész helyzete egészen más. Elsősorban figyelembe kell vennünk, hogy a filmjáték formai megnyilatkozásait a mozgóképek összefüggésében kell megtalálnunk. Az a hatás, amelyet a film a nézőre gyakorol, mindig abban keresendő, hogy a képeket helyesen alkalmazta-e. Igen gyakran tapasztalhatjuk, hogy a filmkép nem mutatja a színész teljes alakját, s annak csupán egy részét közli. Például a kezét, vagy a fejét. Világos tehát, hogy a filmszínésznek nem kell mindig teljes alakjával játszania. Miután alakjának egyes részletével is

kifejezi a kép, világos, hogy a színész nem lehet lényege, csak részlete a képekkel kifejezett játéknak. A filmszínészi játék hatása tehát nem a közvetlenséggel, hanem a képekkel visszaadott formával nyilvánul. Ebből következik, hogy sem idegei, sem élő szava közre nem játszhatik a hatás elérésében. Semmi-féle hatalom nem tudja elérni azt, hogy a színész idegállapotát egy közvetítő eszköz: a gép érzékeltetni tudja. Mindenképpen a képsorozatok részleteibe kell tehát helyezni a színészi játékot. Legjobban bizonyítja ezt az, amikor a legnagyobb sztár nevével hirdetett film megbukik. Bizonyos, hogy ilyen esetben maga a film volt rossz, nem volt filmszerű. Viszont éppen ellenkezőleg: ismeretlen színészekkel készült filmjáték sikert érhet el. A filmszínész ezenkívül az alakítás pillanatában nem hathat közvetlenül a nézőre. Sőt, ha előfordul, hogy az ú. n. „stáb” (a felvételeknél működő technikai segédzemélyzet) valamilyen színészi játékon meghatódik, vagy nevet, akkor az nem azonosan hat, mint hatna a vászonnál. A játék hatása mindenképpen csak közvetett lehet és ez máris a másodlagos helyzetre utal. A rendező az egyetlen személy, aki a filmet előre látja és a részleteket ismeri. Minden képek és a képeknek egymáshoz való viszonyát és helyzetét tudja, tehát a színész játékát és a játék formáját is ő határozza meg. A színpadon egyetlen nagy szerepet sem formázhat a színészen kívül senki. De a filmjáték kép-hatásai miatt egyetlen jelenetet, képet, vagy színészi megnyilvánulást sem formálhat a rendezőn kívül senki. A filmszínész így nem lényege, csak részlete annak a kifejezésnek, mely képekben pereg le előttünk. Ugyancsak a részlet fontosságát jelenti, hogy a színészi játék nem építhető fel egységesen és folyamatosan, hanem kénytelen alkalmazkodni a felépített kulisszához. A filmszínésznek pillanatok alatt kell helyzeteket átélni és talán teljesen és élesen ellentétes helyzeteket érzékeltetni. Munkájának egyik fő jellemvonása ez. Sokszor az a paradox helyzet áll elő, hogy ugyanabban a szobában kell meghalnia, ahol „halála” után vall szerelemet. Előfordulhat, hogy a legellen-tétebb helyzetek között átmenet sem áll rendelkezésére, ha a munkarend úgy kívánja. Technikai okok kényszerhelyzet elé állítják. Ezenfelül a filmszínész még fel sem építheti mondani-valóját, mert a felvételek szinte mondatról-mondatra haladnak. Miután pedig a gép csupán külső formát és külsőséget fotografálhat, a színész lelki, szívbéli és idegben kisugárzó átéléseit képekben visszaadni nem lehet. A színpadon átélés nélkül nincsen hatás. A filmen egyáltalán nem lényeges a valószínűség átélés, teljesen elegendő az átélés vetülete és valószínűsítése. Mindenki által ismert, hogy a sírás hagyomány már számtalanszor előidézték a film egyes jeleneteiben. Ez a tény világosan mutatja, hogy ezer és ezer lehetőséggel játszhat a színész, a rendező csupán az átélés képét tárja elő. Ha tehát a filmszínésznek ilyen és hasonló segítőeszközök állnak rendelkezésére, akkor természetes, hogy nem állhat a fontosságának azon a fokán, melyet a színpadi előadó nem nélkülözhet.

(Folytatjuk)

hang-
és
képanyag
a
legtökéletesebb

A II. Nemzeti Filmhét gondolatai

Irta:

SAKÁLY JÁNOS

a Corp. Peisonia dominusa

(Megjelent az EMERICANA katolikus társadalmi folyóirat
1940 augusztusi számában)

1940. VI. 22-től VII. 1-ig zajlott le Hóman Bálint dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter fővédnöksége alatt Lillafüreden a magyar filmtársadalom második megmozdulása.

A Filmhét illusztris szónokai mind hitvallást tettek a magyar filmügy elsőrendű nemzeti és kulturális hivatása mellett. Amikor már a film vizualitásának fejlődésével tisztázódtak a művészi formák és hatáshatások, a film nagy hatalommá, óriási tömegformáló erővé lett. A közvélemény és közhangulat irányítása a legnagyobb mértékben a film kezébe ment át, mert hiszen a napilapok sablonos vezércikkjeit néhány ambiciózus politikuson és politizálón kívül senki sem olvassa, s a színház pedig túlnyomórészt túlfeszített erőizmásával igyekszik még a megcsappant közönséget megtartani. Ma már a tömeg a filmé. Az iskola padjain túl az egyén és a tömeg helyes gondolkodását a film irányítja. A dinamikus és ritmikus képkapcsolás művészetéig fejlődött filmgyártás az élő szó és közvetlen szemlélet kettős hatalmával éri el hatását. Könnyed, szórakoztató formában mindenkihez egyformán szól és a néző gondolkodásvilágát egymáshoz hasonlóvá alakítja. Minden egyén a tömeglélektan törvényei szerint behódol annak, amit a film íggyesen, szüntelenül színe minden ellenállót kifárasztó módon tár fel. És éppen a filmművészetnek ezen kollektív jellegű hatása ad mérhetetlen fontosságot és jelentőséget a szűke filmszalagnak. Leghatékonyabb nemzetvédelmi, nemzetnevelési és művelődéstörténeti jelentőségét a kollektív lelkiület és gondolkodás leggyorsabb kialakítására szem előtt tartja minden állam. Németországban csak olyan film kerülhet a közönség elé, amelynek tartalma, cselekménye, morális felfogása a nemzetnevelő tervbe szorosan beillik. Mussolini, amikor néhány évvel ezelőtt elindította az olasz filmgyártás újjászülését, a film nemzetvédelmi és nemzetalapító hatását hangsúlyozni és biztosítani akart, egyik fiát állította be a filmszakmába.

A kormányzat nálunk nemzetgazdasági és kulturális politikájának érdekében felállította a Színművészeti és Filmművészeti Kamarát, amelynek ugyan közvetlen elsődleges célja a szakmai átalakítás volt az egységtörvény értelmében, de az 1938. XV. t. c. 2. §-ának második bekezdésében foglalt rendelkezés magasabb nemzet- és művelődéspolitikai hivatást jelölt ki számára. Tehát a művészeti kamarákban a tagok magánérdekeinek másodrendű jelentősége lett az egyetemes nemzeti feladat mellett. Am a különböző műveltségű tagok vegyes összetétele, a gazdasági érdekek, feladatok eltérő természete az eredményes munkát lehetetlenné tette és a kettéválasztás vált szükségessé. Az új, önálló Filmkamara, — amely minden remény sze-

rint jobban képes lesz a nemzeti célkitűzésnek megfelelni, — a filmgyártók, filmkölcsonzők és mozik három szakmai csoportjának egységes átfogó szerve, törvényes érdekképviselete, ahol a tagok a közös cél szolgálatában megtalálják a maguk egyéni, erkölcsi és anyagi érdekei védelmét. De a Kamara természetesen nemcsak a tagok érdekeit tartja szem előtt, hanem tekintettel van arra, hogy jó anyag, szakszerű, magasabb művészi feldolgozásban a nemzetpedagógiai célok szemeltartásával kerüljön a nyilvánosság elé. Eppen ezért az új önálló Filmkamara feladatai közé tartozik, hogy a közös cél érdekében a tagok megválogatásával biztosítsa a szakmai összefogást és egységes fellépést, eloszlassa a fogalomzavart, leleplezze a téves jelzőket és beugratásokat, összes szerveiben ébrentartsa a keresztény magyar filmek szeretetének és támogatásának kötelező tudatát, hogy a tagok nemcsak művészi, esztétikailag kifogástalan darabokat alkossanak, hanem hogy a művészi színvonalú darabok lelkiességben és erkölcsi felfogásban a legkövetkezőbbet nyújtsák. Egyszóval a Filmkamara örökösje a magyar filmkultúra életé felett.

Kétségtől kivil a szakmai ágak ilyen kamarális érdekközössége és egymáshoz való felvételül kell, hogy meg hozza a keresztény összefogás diadalmát, hogy biztosítsa a tömegek egységes gondolkodását.

A magyar filmtermelést illetőleg Szőlőssy Alfréd dr. min. tanácsos, az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság elnöke most is éppúgy, mint a tavalyi Filmhéten, a minőségfilm mellett tör lándzsát: „A filmgyártásban a minőségnek meg kell előznie a számszerűséget, éppen úgy, mint a pirkadásnak a hajnalt... A minőségfilmek közé csak azok a filmek tartozhatnak, amelyek nemzeti filmkultúránk színvonalának emelésére itthon és külföldön alkalmasak. Az ilyen filmek rendszerint közönségsikert aratnak, mert érdekes tárgyak, pompás rendezésűk és a szereplők művészi játéka a nézők tizezeit csalogatja... A minőségfilm továbbá izlésfinomító, izlésnemesítő is... Arra azonban igenis súlyt kell helyezni, hogy a mozi közönsége csak nemesen szórakoztató, továbbá ismeretileg helyes irányban bővítő filmet kapjon. Ezt követeli a keresztény és nemzeti szellem, amely létünknek és boldogságunknak egyedüli szilárd alapja”.

Mi tudjuk, hogy a kormányzat a keresztény szellemű nemzeti filmgyártás érdekében mindent igyekszik elkövetni. Teljes szívünkkel örülünk, amikor az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság hivatott elnökének ajkáról ilyen határozott és megalkuvást nem ismerő elvi kijelentést hallunk. Öméltósága szavaiba kapcsolódva boncolgatjuk tovább gondolatainkat. A nemzetnevelési eszmény vizsgálatába a minőségfilm feletti kritika nemcsak a felfokozott külsőségek, a laboratóriumi, kép- és hangtechnikai művészi igények kielégítését teszi bírá-

KIS METRO LEXIKON

Attakció minden Metro-film, mert érdekes, újszerű és művészi.

Balalajka a címe Nelson Eddy és Hajmássy Ilona nagy filmjének.

Chicago grófja néven hívják Robert Montgomery-t új filmjében.

Dancing Co.-Ed egy Metro-film címe, amely a szépség himnusa.

Edison ifjú korának drámai epizódjait adja az egyik Metro-film.

Film: az a nyersanyag, amelyre féltő gonddal fotografál a Metro.

Garland, Judy: az Oz felejthetetlen Dorothy-ja, a Metro üdvösköje.

Heady: a hasonló nevű sorozatban Mickey Rooney becsületes neve.

Idény: akkor sikeres igazán, ha Metro-filmek bőven szerepelnek benne.

Jeanette McDonald: a Metro-utánozhatatlan hangú koloratur-sztárja.

Kassza: a mozi öröme, amely Metro-filmektől szinig megtelik.

Lubitsch: a legsikerültebb vígjáték, a Sarküzlet mesteri rendezője.

Metro: az a varázs-márka, melynek láttára özönlenek a mozikba.

Nick Carter legizgalmasabb kalandjait a Metro hozza forgalomba.

Oz: az amerikai filmkultúra végig színes, felejthetetlen mesecsodája.

Powell, Eleanor: a Broadway Melody 1940 boszorkányos táncos-fenomenja.

Rooney, Mickey: a Metro leg-univerzálisabb tehetségű gyermekstárja.

Sarküzlet: pesti miliőben lejátszódo szellemes amerikai vígjáték.

Taylor, Robert: a közönség kedvence, a Metro szerelmes színésze.

Ujság: a Metro szócsöve, amely naponta ad hírt Metro-filmekről.

Vígjátékok a Metro programjából elfeledtetik a közönség gondjait.

Weidler, Virginia: a Metro leg-fiatalabb, legbájosabb gyermekstárja.

Ziccer, hogy a mozi biztosítsa szezonja sikerét Metro-filmekkel.

FIATAL ÜZEMVEZTŐ

keresztény, ambiciózus, jömegjele-
nési, elhelyezkedne Budapesten
vagy a környéken. Jelenleg vidéken
tölt be állást. Szíves megkeresést
„Igyekvő” jelígre a kiadóhivatal
továbbít.

lat tárgyává, hanem nem utolsósorban
arra is kiterjeszkedik, mennyiben siker-
ült a keresztény és nemzeti művelő-
dési eszmék értékeit szemléltetővé
tenni. Mivel pedig az eszmény, mint
célképzett lélektanilag meghatározza az
emberi gondolkodás és cselekvés lefo-
lyását, az egységes művelődési szem-
pont érvényrejuttatása érdekében az
egyen és a tömeg formálását illetőleg
a filmben magasabbrendű, egyetemes
értékeket kell uralkodóvá tenni. Az ér-
tékskálában vallás-erkölcsi, szociális,
esztétikai, faji értékek állhatnak csak
az élen, mert ezeknek a regulatív és
normatív jellegű értékeknek szükség-
szerű és okozati összefonódásából ala-
kul a mai és jövő keresztény magyar
államesszmény művelődési értéktérülete.
Ebbe az értéksíkba kell filmgyártá-
sunknak teljes mértékben behelyez-
kednie. Ez a behelyezkedés pedig
egyértelmű filmgyártásunknak a tör-
ténelmi, keresztény magyar életbe való
szerves bekapcsolásával. Viszont a ma-
gyar élet alapja a család, tartóoszlopa
a tiszta erkölcs. Ennélfogva a nemzet-
védelem és nemzetnevelés alapján
véve család- és erkölcsvédelem.

Igen sok egyéni és családi katasztró-
fát okozott a magyar életben a köny-
nyű elválás lehetősége, a mozivászon-
való gyakori szerepeltetése. Nemcsak
vallás-erkölcsi, hanem faji, nemzeti
szempontból sem kívánatos a házassági
elválás kedvező színben való feltün-
tetése, a törvényes élettársak virtuskodó
elhódítása, a „második számú” apukák
és anyukák keneteljes szerepeltetése, a
csapodár férfiek és kacérkodó asszonyok
rokonismeretét, etikai értékelését. Semmi
szükség sincs arra, hogy magyar csa-
ládapák és magyar családanyák a film
segítségével szegjék meg azt az esztét,
amellyel egész életre holtomiglan-hol-
todiglan való hűséget fogadtak. Társa-
dalmunk még tele van a letűnt liberá-
lis kor szellemi hordalékaival. Az őrség-
váltás magasztos erőfeszítéseiben ezt a
szellemet felgöngyölíteni, kiszorítani,
helyette eszményibbet adni: belső or-
szágépítés és nemzetnevelés. Keresztény
és nemzeti gondolkodású filmíró és ren-
dező nem hozhatja színre úgy a házas-
ságot, hogy az merőben önmagáért, ér-
zékesen alapuló, bizonytalan időre kö-

tött, bármikor felmondható szerelmi
viszony, amely azonnal felbomlik, mi-
helyt elragadóbb szépségű, bájos terem-
tés, vagy jobbállású, pénzesebb férfi
jelenik meg a láthatáron. Minden olyan
filmalkotás, amely a családi köteléket,
a házasságot nem az Isten örök tör-
vényei szerint mutatja be, az a nemzeti,
faji érdekek ellen vét és ócska szelle-
meskedésével egyéni és népi tragédiát

**Ne törje
a fejét!**

**mert jobb, szebb,
olcsóbb, modernebb**

**GÉPHÁZI
BERENDEZÉS
úgysem kapható
máshol, mint nálam!**

Kérjen ajánlatot!

ADLER FERENC

**mozgóképszínház
berendezési vállalat**

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KRT.

9-11. (NEW YORK-PALOTA)

TELEFON: 225-759

VIDÉKI MOZGÓK KÉPVISELETE

idézhet elő. Mint minden emberi fogya-
tékosság, úgy az elválás is — mint
negatívum a pozitívummal szemben, —
csupán az ellentéték kidomborítása ér-
deklében kerülhet bele a filmbe, de soha-
sem dicsőítő, kíváncsi színben. Film-
gyártásunkat annak az emelkedett
szellemű felfogásnak kell áthatnia, hogy
a család és az erkölcs fokozott védelme
által akarja biztosítani nemzetünk jó-
vóját. Kétségtelen, hogy pusztán ható-
sági rendelkezésekkel, jogi paragrafu-
sokkal erkölcsöt, családot, nemzetet
nem lehet nevelni. A magyar film fel-
adata, hogy a törvénynek segítségére
szelvé, feltárja a modern család bajait,
a házasság válságából a tiszta házas-
ság felé vezető irányt megjelölje, épít-
sen, nemesítsen, útmutatást adjon a ke-
letkező nézeteltérések és látszólagos el-
lentétek egyeztetésére és áthidalására,
hogy a házasságból ki ne haljon a lélek

és a szeretet, hogy pokol ne legyen a
házastársak élete. Folyton nagyobbodó,
tisztultabb keresztény dradatot kell in-
dítani, hogy hullámverése a közönyös-
ség és cinizmus rétegeit évről-évre el-
mossa és a magyar népi életérő virágba-
szökkenését előmozdítsa: a magyar há-
zasság legyen a magyar életfakadának
legtermékenyebb és méltó bölcsője, a
kölcsonb jellemfejlésének iskolája,
a keresztény magyar állam életérő
magva. A harmonikus házasság pszicho-
etikai eszményei: tiszteltet, szeretet, ön-
zetlenség, odaadás, áldozat, türelem,
felelősségérzet olyan művészi kivitel-
ben kerüljenek színre, hogy az eszmény
tiszteltetésében és hitében maradóan
egymásra találjanak mindazok a férfiak
és nők, akikben az atyaiság és anyai-
ság evangéliumi szelleme és ereje él.
A tiszta erkölcsöt és családi eszményt
nemcsak nem sértő, hanem az azt érté-
kelő, megkedveltető, művészi filmalko-
tások lehetnek kizárólag azok, amelyek
a keresztény, nagy nemzeti érdek szol-
gálatába állíthatók.

A jövő magyar filmetikában az esz-
ményi erkölcsi jellemkép csak az ősi,
szentistváni keresztény eszmékhez ra-
gaszkodó új embertípus lehet. Enélkül
az egész társadalomba és az állami
életbe új szellemet, új irányt belevinni,
fajvédelmi és szociális népi politikát
csinálni csak jámbor óhaj, meddő ki-
sérlet lenne. Minden darabnak erkölcsi
tartalmúnak kell lennie, de nem kirí-
vón morallizáló, mert cétját té-
veszti. Nem kell attól tartani, hogy
filmalkotásaink, játékfilmjeink oktatósi
jellegűek lesznek. Van elég rátermett,
keresztény szellemű írók és rende-
zők, akik megtalálják a művészi for-
máját annak, hogy a magyar nép sor-
döntő problémáit hogyan oldják meg
és a magyar lélek erejét miképpen fej-
lesszék. Csak akarni kell. Téma van
bőven jelen és múlt történelmünkben.
Az emelkedett lelkeség és vállalkozási
kedv, a kellő tehetséggel és tudással
párosult hozzáértés és felkészültség a
legelvonatott problémakört is képes jól
megfogni és szemléltetővé tenni. Új ha-
tásesszékzők, új művészi formák, fordu-
latok kitalálásában és alkalmazásában
kifogyhatatlanok vagyunk. Az ilyen
tárgyánál, művészi vagy technikai fel-
dolgozásánál fogva kiváló, keresztény,
nemzeti szellemű minőségfilm nemcsak
gyönyörködtet az érdekes cselekmény,
a tökéletes művészi alakítás és rende-
zés által, hanem a szem gyönyörűn ke-
resztül egyszerre a lelket is ellenállha-
tatlannal magával sodorja. A néző az
esztétikumon keresztül könnyen eljut az
etikai értékeléshez, hiszen a szépen
való gyönyörködés lélektani szükség-
szerűséggel magasabbrendű erkölcsisé-
get fejleszt. Ez a nagy élettani hatás
emeli a filmet az emberi lélek, a család-
védelem, a nemzeti élet legfontosabb
világnézet- és kultúrformáló tényező-
jévé.

A keresztény erkölcs és nemzeti szel-
lem épségéért folytatott küzdelemben
az *Americana* bizik a magyar filmvilág
szakavatott és hivatott keresztény ve-
zetőségében, és a komoly elgondolások-
célutatos megvalósítására Isten álda-
sát kérve reményteljes várakozással
tekint a jövő eredménye felé.

VÁLTOÁRAMÚ ERŐSÍTŐ,

egybeépített előerősítővel 160 P-ért
eladó. Deli Lajos, Rákóczi-út
78. földszint 1.

Premiermozik műsora:

ÁTRIUM
CASINO
CITY
CORSO
DÉCSI
FORUM
OMNIA
RADIUS
ROYAL APOLLO
SCALA
URÁNIA

A gyáva hős
Igen vagy nem?
A gyáva hős
Broadway Melody 1940
A gorodi fogoly
Hazajáró lélek
A gorodi fogoly
A notredamei toronyőr
Alcazar
Schubert szerenád
A Rotschild-család

nov. 7-től
okt. 24-től
nov. 7-től
okt. 25-től
nov. 7-től
okt. 28-tól
nov. 7-től
okt. 18-tól
okt. 16-tól
okt. 30-tól
nov. 7-től

Hungária
Hunnia
Hungária
Metro
Kárpát
Pegazus
Kárpát
Hunnia
Hausz
Matador
Ufa

HIVATALOS RÉSZ FILMKAMARA

BUDAPEST, VI. DAZA-UTCA 19. TELEFON: 492-931, 220-855

A gyártási munkakörök betöltésének módjáról

A filmgyártó vállalatok a 6090/1938. M. E. sz. rendelet 60. §-a előírásának megfelelően a gyártásnál alkalmazott személyeket a *Kamaránál* bejelenteni tartoznak. Hogy melyek a bejelentésre kötelezett munkakörök, azt egyik előző számunkban már ismertettük.

Fel kell hívunk azonban a vállalatok figyelmét egy másik korlátozásra is, mely a bejelentési kötelezettséggel összefügg és annak kulturális és szociális vonatkozású kiegészítését tartalmazza. Eszerint a munkakörök közül egyesek csak *külön személlyel* tölthetők be. Ezek a személyek tehát a gyártás ideje alatti más elfoglaltságot nem vállalhatnak. A választmánynak 1939. évi szeptember 7-én kelt határozata ilyen munkaköröknek jelenti ki a gyártásvezető, rendező, segédrendező, operatőr, felvételvezető és napkövető munkakörét. Egyéb munkakörök (forgatókönyvíró, filmösszeállító, ügyelő stb.) ezeket a megkötöttségeket nem vonják maguk után.

A filmművészeti főosztály kéri tehát a filmgyártó vállalatokat, hogy ezt a

határozatot minden esetben figyelembe venni szíveskedjenek.

A 7720/1939. M. E. sz. rendelet alapján készített névjegyzék változásai és kiegészítései

Az 1939. évi IV. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 7720/1939. M. E. sz. kormányrendelet 13. §-a alapján a *Kamara* tagjairól elkészített névjegyzékben beállított változásokat és kiegészítéseket félévenként a m. kir. kultuszminiszter úrnak bemutatni. A f. évi június hó 1. napjától november hó 30-ig terjedő félévi időre eső változásokat és kiegészítéseket f. évi december hó 15. napjáig kell felterjeszteni.

Felhívjuk tehát a tagtársakat, hogy amennyiben személyükre vonatkozó és az 1939. évi IV. tc. szempontjából jelentőséggel bíró egyes körülményeket kívánának érvényesíteni, amelyeket eddig még be nem jelentettek, az erre vonatkozó bejelentéseiket legkésőbb f. évi november hó 30-ig a Kamara segédkönyvtárába nyújtják be, hogy a kultuszminiszter úrhoz beadandó félévi jelentés elkészítésénél ezek a bejelentések figyelembe vehetők legyenek.

Az Elnökség

ÚJ FILMEK

A gorodi fogoly

Írta: Nagyiványi Zoltán

Rendezte: Cserépy Arzén

Játékmester: Köpeczi Boócz Lajos

Segédrendező: Cserépy László

Főszereplők: Pethő Attila, Ajtay Andor, Adorján Éva, Baló Elemér, Pethes Ferenc, Köpeczi Boócz Lajos

Beszél: magyarul

Gyár: MFI

Gyártotta: Erdélyi Filmgyártó

Gyártási vezető: Katona Jenő dr.

Felvételvezető: Sipos László

Kép: Hegyi Barna

Hang: Kereszti Ervin

Összeállította: Katonka László

Diszlet: Báthly István

Állófényképész: Pálházy Sándor

Ruhák: Langermann Gizella

Fodrász: Gondos-Noák

Hangrendszer: Pulvári

Laboratórium: MFI

Hossza: 2197 méter

Cenzúra: aiuli

Kölcsönző: Kárpát

Bemutatta: Décsi, Omnia, november 7

*

Három magyar hadifogoly menekül az orosz hadifogságból. Már-már átjutnak a határon, amikor Szergej Dragow kerületi biztos katonái az egyik menekültöt lelövik. Balogh főhadnagyot és a legényét, Miskát, pedig elfogják. A foglyokat Dragow elé hurcolják. Felszólítja a menekülő főhadnagyot, hogy álljon be szolgálatába és ez esetben életben maradnak. Balogh főhadnagy abban a reményben, hogy rövidesen újra megszökhettek, az ajánlatot elfogadja. Dragow emberei házkutatást és nyomozásokat folytatnak elrejtett drágaságok után. Így kerülnek el Gontorow báró kastélyába, ahol hasztalanul kutatnak. A kastélynak három lakója van. A báró, a báróné és egy süket házvezetőnő. Dragow és emberei brutálisan lépnek fel a báróval és feleségével szemben, mire Balogh vállalkozik rá, hogy szépszerével és könnyen fogja az eldugott vagyontárgyakat megszerezni. Dragow erre a célra két nap haladékot ad Balognak. A házvezetőnő összetalálkozik Baloghhallal, aki a zongorán lévő fényképet bámulja önfeledten. A fényképről kiáradó báj nagy hatással van rá. A fénykép Gontorow Mária báróné kisasszonyt ábrázolja. Kérdésére a házvezetőnő elmondja, hogy a kép erefele biztonságba helyezte magát a forradalom előtt, mire a főhadnagy elmondja, hogy a kép eredetijét így ismeretlenül is tudni szeretni. A házvezetőnő ösztönszerű bizalmat érez a lovagias és úri modorú Baloghhallal szemben és este belopódzik hozzá a szobájába. Felajánlja az eldugott ékszereket azzal, hogy azokat pénzzé téve, szerezzen hamis útleveleket, a többi pénzből pedig próbáljanak menekülni. Balogh

M O Z I SZERKESZTI: VITÉZ MORVAY PÁL

A MMOE ÜGYVEZETŐ ALELNÖKE

MAGYAR MOZGÓKÉPÜZEMENGEDÉLYESEK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

Az „Erdélyi”-gyűjtés eddig eredménye:

Helyesbítjük a lapunk október 23-i számában közölt eredményeket, amennyiben a *tatatóvárosi Est* mozgó nem 10, hanem 50 pengőt adakozott.

Legutóbbi közlésünk óta az alábbi adományok érkeztek be:

Budapest:

Hollywood P 303.—
Ipoly 100.—

Budapest környéke:

Budaörs 10.—
Dunaharaszti 15.—
Maglód 6.24
Mátyásföld 5.20
Örkény 10.—
Piszké 7.—
Rákoshegy 25.—

Vidék:

Balmazújváros 10.30
Berettyóújfalu 8.—
Csongrád, Uránia 20.—
Debrecen, Meteor 50.—
Dombóvár 20.—
Kistelek 10.—

Kisvárdá 12.—
Magyaróvár, Uránia 30.—
Mezőberény 30.—
Nagykörös 20.—
Siófok 10.—
Szekszárd 20.—

718.74

Eddig befolyt: 11.494.22

Összesen: 12.212.96

Mint már közöltük, az adakozásban eddig 229 mozgósínház vett részt, amiből viszont következik az is, hogy a mozgósínházaknak körülbelül a fele a mai napig elmulasztotta adományának beküldését.

Utólag felhívjuk tehát ama kartársainkat, akik a gyűjtésben való részvételről eddig elfelejtkeztek: küldjék be adományukat a *Magyar Filmirodánál* vezetett külön számlára, vagy közvetlenül Egyesületünkhez.

A Moziegyesület közgyűlése

Lapunk mai számában megjelent a *Moziegyesület* közgyűlési meghívója, amely a mozisokat november 20-ra hívja össze. Felhívjuk vidéki kartársaink figyelmét arra, hogy az első közgyűlés, régi gyakorlat szerint, nem szokott határo-

örömmel kap az ajánlaton. A menekülés előkészületei közben Balogh rájön, hogy a csúnya házvezetőnő nem más, mint a fényképről ismert Gontorow Mária bárónő. Miska egy hadifogoly bajtársától elhozza a hamis útleveleket. Balogh főhadnagy a kincsekkel előreszökik. Az ő szökése sikerül is. A báró és felesége közös útlevelemmel elmenekülnek azzal, hogy Miska meg a bárókisasszony külön fognak menekülni. Az ő szökésük azonban nem sikerül, mert Iván elfogja a fiatal bárónőt a kastély halljában. A többi szökevény átjut a határon, de Balogh főhadnagyot nem hagyja nyugodni a szép bárónő, elhatározza, hogy visszamegy érte Oroszországba. Dragow elmondja a bárónőnek, hogy Baloghot lelőtték, tehát benne ne reménykedjen, egyben erőszakolja őt, hogy később vele házasságot. A bárónő a kényszer hatása alatt igent mond. Az esküvő előkészületei közben érkezik a házba Balogh főhadnagy és természetesen a katonák elfogják, viszont a bárónő ezek után semmiesetre sem hajlandó Dragow felesége lenni. Dragow az italban keres menekedést, de nem tudja elfelejteni Balogh főhadnagyot és a szépséges bárókisasszonyt sem. Valahogy úgy érzi, hogy mindkettő a szívéhez nőtt és képtelen kiadni a parancsot a két ember kivégzésére. Önmagával tusakodik és ő, aki ezelőtt egy emberéletet semmibe sem vett, megkegyelmez a két embernek, akik boldogan jönnek a szép Magyarországra, Balogh főhadnagy házába.

*

Magyar filmeknél minden újítást örömmel kell fogadnunk. Eppen ezért örömmel üdvözljük a magyar filmgyártás legújabb termékét. Ezáltal nem a téma megválasztásában volt az újszerűség, (nemrég a „Sarajevo”-t láttuk, me’y hasonló tárgyat dolgozott fel, bár ez a téma még mindig tud izgalmas és szívéhez zölni lenni. Az újítás a közreműködők megválasztása terén mutatkozott. Az új film vezérkara elővett néhány ritkán és leévsé, vagy egyáltalán nem szerepeltetett színészt, egy fiatal operatőrt, rábízta őt Cserépy Arzén mesteri vezetésére és alkalmat adott, hogy megmutassák tehetségüket. Megmutatták. Az élre Petheő Attilának, sok epizódfigura megszeme-lyesítőjének neve kívánczik. Most főszerepet kapott. Emberábrázoló tehetsége kibírta a nagy próbát. Alakítása kimagasló. Ez annál nagyobb érdem, mert a többiek is egytől-egyig helyükön voltak. Ajtay Andor első főszerepe is teljes sikerrel járt. Adorján Éva fiatalsága és szépsége is nagy nyeresége a magyar filmnek. És amit talán legelőször kellett volna említeni: Hegyi Barna felvételei a legművészebben fotografált külföldi filmmel is felveszik a versenyt. Cserépy Arzén ismét annak a nagy rendezőnek bizonyult.

akinek külföldi filmjei és a „Földindulás” alapján megismertük. A film készítőinek megégyeszer gratulálhatunk merész elhatározásukért és felfedezettjeikért.

K. M.

A Rotschild-család

(Die Rotschids)

Írta: H. Buchholz és J. Köln

Rendezte: Erich Waschnek

Főszereplők: Herbert Hübner, Gisela Uhlen, Hilde Weissner, Karl Kuhlmann, W. Franck, Hans Adalbert Schlettow

Gyártotta: Ufa

Beszél: németül

Magyar szöveg: K. Halász Gyula

Hossza: 2620 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: Ufa

Bemutatta: Uránia, november 7

*

A győzedelmes Napoleon seregei elárasztják az egész Európát. A hesseni nagyherceg félti angol értékpapírokban elhelyezett vagyonát. Felkeresi udvarának pénzügynökét, a frankfurti Rotschild Am-sel Mayert és megbízza, hogy a 600.000 font értékű angol kötvényeket csempész-sze át Angliába. Rotschild vállalja a megbízást és eljuttatja az értékpapírokat Londonban letelepedett fiához, Rotschild Náthánhoz. A Rotschildok nem heverlet-nek pénzt paragon. Náthán hatalmas tőzs-de-manőverbe kezd a hesseni nagyherceg 600.000 fontjával, bár a City híres régi pénzemberei megütközéssel látják működését. Rotschild azonban bírja a kincstári hivatal főbiztosának bizalmát, mert míg a City pénzemberei nem kockáztatnak, Rotschild ugyancsak jó pénzért vállalja a Spanyolországba küldött angol hadsereg parancsnokának, Lord Wellingtonnak rendszeresen juttat pénz csapatai ellátására. Ugyanakkor az öreg Rotschild másik fia, James, Párisban telepedik le és az angol kincstári hivatal pénze a londoni Rotschildtól titkos úton a párisi Rotschildhoz kerül, aki a pénz rejtett út-jait ismerve csempészi azt be Spanyolor-szágba. A londoni Rotschild mindent egy tétre tesz fel: a kontinensen dúló hábo-rúra. Neki kell megtudnia először, hogy az Elba szigetéről visszazökött, Napoleon megveri-e a szövetségeseket, vagy végle-ges vereséget szenved? A waterlooi csata hírért valóban Rotschild Náthán kapja meg elsőnek. Elterjeszti mind a tőzsdén, mind az egész Londonban, hogy Napoleon legyőzte Wellingtont és hogy a francia ha-jóhad már gyülekezik Anglia megtámadására. A megtévesztés sikerül, a City bankárai riadtan dobálják piacra áron alul értékeiket, amelyeket azután Rot-schild titokban dolgozó megbízottai poton pénzen összevásárolnak. Mire a tőzsdén kiírják a zárlati árfolyamokat, megérke-zik a szövetségesek győzelmének és Na-

oleon vereségének a híre. Am ez már mit sem változtat a tényeken. A Rotschild-ház a hesseni nagyherceg pénzén és egy ügyesen elterjesztett híren 11 millió fon-tot keresett. Ez a tőzsdei manőver meg-alapozza a Rotschild-család egész világra kiterjedő pénzügyi hatalmát.

*

A Majna-melletti kis Frankfurt dohos bankári irodájából az egész Európát behálózó Rotschildok pénzügyi szervezete lepleződik le előttünk ezen a hatalmas német filmen, amely megírásában, rendezésében, megjátszásában és kiállításában a legalaposabb német munkára vall. Nagy koncepció, stílus, sok-sok tanulmány és gondos kivitel jellemzi a film minden mé-terét. A Rotschildokról szóló számos könyv és színdarab nem tudta olyan köl-zel vetíteni elének a pénzharcoslás céljá-ból minden eszközt szentnek tartó ban-kárcsalád elszánt machinációit, mint ez a végig lebilincselő életre'zfilm.

V. D.

Két férfi, egy asszony

(Rio)

Írta: Jean Negulesco

Rendezte: John Brahm

Zene: Jimmy McHugh

Főszereplők: Basil Rathbone, Victor McLaglen, Sigrid Gurie, Robert Cum-mings, Leo Carillo, Billy Gilbert

Gyártotta: Universal

Beszél: angolul

Magyar szöveg: Pacséry László

Hossza: 2239 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: Modern

Bemutatta: Omnia, City, október 31.

*

Paul Reynard repülőgépen siet haza Párisba, gyönyörű szép feleségéhez, Irén-hez, hogy házasságuk első évfordulóját megünnepelje. Pazar gyöngysorral lepi meg az asszonyt, pedig a hatalmas bankár a csőd szélére sodródott; csak nagyobb kölcsön menthetné meg a teljes ésszem-lástól. A bankár azzal akarja rávenni a pénzcsoportot az újabb kölcsönre, hogy leleplezi előttük saját magát: nagyobb összegekről hamis biztosítékokat adott nekik és ha megtagadják tőle a további hi-telt, ők is csődbe kerülnek. A leleplezés óriási pánikot kelt, de a remélt kölcsön helyett Reynard azt éri el vele, hogy hi-telezői a rendőrség kezébe juttatják őt. A szélhámost 10 évi kényszermunkára ítélik és egy délamerikai szízetre depor-tálják. Reynard hűséges barátjára, Dirkre bizza feleségét, aki a történetek után sem akar elválni urától és hogy a közelében lehessen. Rio de Janeiróba megy, ahol mint énekesnő keresi meg kenyerét. Egy napon egy elzúllott fiatal mérnök vetődik a lokálba. Bill Gregory. A zenialis em-ber úgy került lejtőre, hogy lelketlen vállalkozók rossz anyagot szállítottak az általa tervezett hidhoz, amely beomolt és a felelősséget a mérnökre tolták. Gregory elkeseredésében ivásnak adta magát Ré-szegezésében inzultálta a művésznőt, mire Dirk kidobja a helyiségből. A fiatalember felkeresi Irént, hogy bocsánatot kérjen és beleszeret az énekesnőbe. Irén most hogy Bill Gregoryt megismer'e, csak most eszmélt arra, mi az igazi szerelem. De in-kább lemond róla, semhogy férjét a baj-ban elhagyja. Reynardot ezalatt gyötéri a féltékenység és nem bírja ki tovább a

fekete foto
MOZIREKLÁM

REKLÁMTERVETÉS
AMATŐR LABORATÓRIUM
cégt. FEKETE GYÖRGY

rabságot. Óriási szenvedések árán egy mocsaras dzsungelen át megszökik a rabságból és Rio de Janeiróban terem. Irén megretten egy félőrült ember tekintetétől és Bill karjaiba menekül. Reynard le akarja löni az asszonyt, de Dirk ráveti magát, birokra kelnek, a fegyver dulakodás közben eldördül és a golyó megöli a szökött fegyencet.

*

Az amerikai újdonság a nemesebb kalandorfilmek csoportjába tartozik, ahol a sok kalandon kívül némi lelki motiválás is van. A történet hőse, a semmitől vissza nem riadó kalandor, akinek az útját kísérik Európa fővárosaitól a délamerikai fegyvertelep, érdekes jellemű ember. Minden bűne ellenére van benne nem egy rokonszenves vonás és imponáló nagyvonalúság. Igaz, hogy ennek kidomborításához olyan színész kellett, mint Basil Rathbone. A film egyébként bővelkedik hatásvos fordulatokban. Hogyne lenne izgalmas egy olyan történet, amely Londonban, Párisban, délamerikai fegyvertelepen, Rio de Janeiróban és a dzsungelben játszódik!

K. M.

A gyáva hős

(Der Mann, von dem man spricht)

Írta: Hans Sasman

Rendezte: E. W. Emo

Főszereplők: Heinz Rühmann, Gusti Huber, Theo Lingen, Hans Moser, Heinz Salfner

Beszél: németül

Magyar szöveg: Lajthay Károly

Hossza: 2567 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: Hungária

Bemutatta: Atrium, City, november 7

*

Toni igen csinos és kedves fiatalember, csak az a baja, hogy sehogyse tudja befejezni az egyetemen tanulmányait. Mathis bácsi, a dúsgazdag rokon, mikor látja a sikertelenséget, elhatározza, hogy hazaviszi a birtokra és megnősíti. El is hozott a városba magával három leányfénnyel. Toni a három fényképet kiszzegezi egy fára, rájuk lő és amelyeket eltávolít, azt veszi feleségül. Egyik fényképet sem találja el, hanem a golyó egy arra haladó fiatal hölgy taskáját találja. A hölgy ijedtében elájul. Toni is megijed és ugyan csak ijedtében megkéri a hölgy kezét. A hölgy elrohan és Toni kérdésére csak annyit felel, hogy a Zarati cirkuszban található. Toni boldogan jelenti nagybátyjának, hogy nősül. El is mennek este a cirkuszba, ahol tüvé teszük érte az egész nézőteret, az előadásra nem is figyelnek, pedig a keresett menyasszonyjelölt nem más, mint „Bianca, a levegő királynője”, aki a cirkusz tetején egy nyújtón vakmerő produkciót csinál. Bianca a Zarati cirkusz tulajdonosának leánya. Zarati pedig komisz ember, ő elhatározta, hogy csak artistához adja leányát feleségül. Udvarol is neki egy bösz oroszánzelidítő, de Bianca és Toni csakhamar megszeretik egymást, Toni kotnyeles inasával együtt mindent elkövet, hogy artistává lehessen. Könyveket vásárol, abból tanul artistaságot, de minden próbálkozása kudarcba és komikumba fullad. A kikoszorózott oroszánzelidítő otthagya a cirkuszt, az előadás veszélyeztetve van. Toni vállalkozik, hogy ő fog ma este bemenni a ketrecbe. Megállapodik néhány artistával, hogy azok oroszánzelidítő húznak magukra és Toni a

ketrecben azokat fogja „szelidíteni”. Elérkezik az előadás ideje, az oroszánzelidítő az igazi oroszánzelidítőt engedte be a ketrecbe. Toni azt hívén, hogy hamis oroszánzelidítővel dolgozik, igen bátran és kitűnően viselkedik. A páholyban ülő cirkuszgazdát és Bianca meglepetten látják Toni bátorságát. Zarati most már boldogan adja oda Toninak Biancát. Az előadás végén derül ki, hogy az oroszánzelidítők valójában voltak. Toni utólag ijed meg a rettenetes veszedelemről.

*

Ha a németek vigjátékot akarnak csinálni, előveszik Heinz Rühmann, Theo Lingent vagy Hans Mosert. Háttha még mind a hármat veszik elő, mint ennél a filmmel! A logikus mese nem tartozik egy burleszkvígjáték elengedhetetlen feltételei közé. A mese itt sem fontos. A fontos az, hogy a három kedvencnek a leghetlehetőbb helyzetekben is alkalma nyíljon megnevetetni a közönséget. Theo Lingen talán még Rühmannal is jobban tetszett. Artistapróbájuk félórás kacagást idézett elő. A közönség különben is sokat nevette a filmet.

K. M.

HIREK

AZ OPERATŐRÖK ÖSSZEJÖVETELE

November 6-án, szerdán este tartotta meg ehavi összejövetelét a Magyar Filmoperatőrök Társasága tagjainak nagy érdeklődése mellett. Somkúti József, a Társaság vezetője először a folyó ügyeket ismertette, majd Szöllőssy

Alfréd dr. miniszteri tanácsos, a Filmcenzúra elnöke a MAGYAR FILM multheti számában megjelent és a magyar filmfeliratok terén tapasztalható dudvákról szóló vezető cikkével kapcsolatosan rátért a filmfotografálás síkján újabban jelentkező dudvákról, amelyeket, a magyartalan feliratokhoz hasonlóan, szintén ki kell gyomlálni. A nagy tetszéssel fogadott bejelentés után Karbán József a MAGYAR FILM technikai rovatának vezetője ismertette röviden az úgynevezett rászterfilmet, mely újabban Amerikában ismét felvetette a fejét, de ezúttal már komolyabb formában. Ezután szólt a távolbalátás és a színesfilm legfrissebb eredményeiről. Karbán József szakelőadását legközelebb kimerítően ismertetjük technikai rovatunkban. Az Operatőrök Társasága novemberi összejövetelének legfontosabb műsorpontja a legújabb Arriflex kézfelfelvevőgép demonstratív ismertetése volt Kovács Gusztáv Mihály és Berendik István részéről. Előadásában Kovács Gusztáv Mihály a legrégebbi Pathé-felfelvevőgépet és az újabb típusú Debré-gépet ismertette és egybevetette ezeket a teljesen modern konstrukciójú Arriflex kézi felfelvevőgép előnyeivel. A nagy érdeklődéssel hallgatott előadás után az Operatőrök Társasága elhatározta, hogy legközelebbi összejövetelét december 4-én tartja, január 8-án pedig, a Társaság két éves fennállásának tiszteletére ünnepi összejövetelt tart, melynek szónoka Karbán József lesz.

MOZIELŐADÁSOK

A VOLT VÁROSI SZÍNHÁZBAN

A nemrég megnyílt Magyar Művelődés Háza november 5-én délután kezdte meg filmelőadás-sorozatát. A színház, ahol felváltva vendég szerepel az Operaház és a Nemzeti Színház együttese,

továbbá kulturális előadásokat és különféle díszelőadásokat rendeznek estéről-estére a legváltozatosabb műsört szolgáltatva a nagyközönség számára, ezáltal a mozilátogatók kívánságának is eleget óhajt tenni. Azokon a napokon, amikor a színpadon nem lesznek előadások, naponta két előadásban: fél 5 és fél 7 órai kezdettel tartja a Magyar Művelődés Háza filmelőadásait, egyébként pedig lehetőleg mindennap megtartja délutáni első előadását. Keddi bemutatóján világhíradók és öt kis film szerepelt a műsoron. A színház vezetősége a nagy tömegek számára akarja könnyen hozzáférhetővé tenni ezeket a filmelőadásokat, akkor, amidőn egységes helyarákat állapított meg az egész nézőterre vonatkozólag. Az 50 filléres, valóban minimális mozihelyárért a mozilátogató közönség a legkitűnőbb kis filmeket kapja a Magyar Művelődés Házában, ahol a legmodernebb vetítőkészülék olyan tökéletességgel dolgozik, hogy ugyanolyan tökéletesen lehet látni és hallani az első sorban, mint a színház legátavolabbi helyén. A közönség érdeklődése máris olyan nagy a filmelőadásokkal kapcsolatban, hogy csaknem minden jegy elkel az első előadásra.

ÉRDEKES FILMDÍSZLET-VÁLLALKOZÁS ALAKULT

A magyar filmgyártás négy fiatal, lelkes díszlettervezője megalapította a Stílus filmdíszlettervező és kivitelező vállalatot. Az új szakmai vállalat tagjai: Bariss Dezső, Simoncsics József, Sörös Imre és Varga Mátyas, akik szaktudásukkal, hozzáértésükkel, művészetükkel már külföldön is megbecsülést szereztek a magyar névnek és a magyar művészetnek. Nevezettek a keresztény nemzeti megújulás szellemében akarják és fogják vezetni vállalatukat, nem tűrik maguk között a filmélet káros kinövésait, irányelvük: kiűzni a szakmából az esetleg még felbukkanó idegen, kufár szellemet, lehetlenné tenni a strohmann rendszert és remélik, hogy becsületes akarásuk eredménye nem marad el. Ez a kezdeményezés valóban hézagpótló a magyar filmgyártásban. A vállalkozók a kezükre bízott filmet nem üzetnek tekintik, hanem művészetük és tudásuk legjavát adják. A gyártók nyugodtan bízhatnak benne, hogy pénzükért megfelelő ellenértéket, művészi díszletet és puritán kivitelezést kapnak. Szerencsés megoldás, hogy a díszlettervezés és kivitelezés egy kézben van, mert így könnyebb lesz a legszebbet, a legjobbat produkálni. Egyébként a vállalkozók személye garancia arra, hogy vállalt kötelezettségüknek minden körülmények között a legteljesebb mértékben mindig eleget fognak tenni. Szakkörökben is nagy az érdeklődés az új vállalkozás iránt és mindenütt szívesen veszik a lelkes kis együttesnek összefogását, amely megalakulását természetesen a hivatalos fórumoknál is bejelentette. Jelentkezett az Országos Nemzeti Filmbizottságnál, a Szín- és Filmművészeti Kamaránál, valamint a Hunnia

MEGHÍVÓ

A Magyar Mozgóképzemengedélyesek Országos Egyesülete folyó évi november hó 20-án délelőtt 11 órakor tartja az Egyesület hivatalos helyiségében (VIII., Csokonay-u. 10. II.)

XIX. évi rendes közgyűlését, amelyre tagjait ezúton meghívja.

Tárgysorozat.

1. Évi jelentés.
2. Pénztári jelentés és a zárszámadás tudomásulvétele. Számvizsgálók jelentése, a felmentvény megadása.
3. Költségvetés megállapítása.
4. A választmány, a számvizsgáló bizottság és a járulék megállapító bizottság megválasztása.
5. Esetleges indítványok.

Az Elnökség

Az Egyesület zárszámadásai és könyvvételezése a tagok részére f. hó 10-től kezdve betekintésre rendelkezésre állanak.

Kivonat az alapszabályokból:

Rendes és rendkívüli közgyűlés határozatképes, ha azon a szavazati joggal bíró tagoknak legalább egyharmada személyesen, vagy alapszabályszerű meghatalmazás útján jelen van. Ha a közgyűlés nem volna határozatképes, 30 napon belül, de 8 napon túl, új közgyűlés hívandó egybe, amely a megjelentek számára való tekintet nélkül ugyanazon tárgysorozatra nézve feltétlenül határozatképes.

A közgyűlésen a tagok jogait személyesen, vagy írásbeli meghatalmazás útján gyakorolhatják. Meghatalmazás útján nem gyakorolható 5-nél több szavazat.

Indítványok legalább 3 nappal a közgyűlés előtt írásban nyújtandók be az Egyesület elnökségéhez.

Azon tag, akinek 3 hónapnál több tagdíjhátraléka van, tagsági jogait nem gyakorolhatja, a közgyűlésen részvételi, indítványozási, avagy szavazati joggal nem bír.

Filmgyár R. T. igazgatóságánál, s örömmel tapasztalta, hogy mindhárom helyen igen kedvező fogadtatásban volt része. A vállalkozás pár nap múlva megkezdte működését az egyik nagy reprezentatív magyar filmmel. A Stílus filmkészlettervező és kivitelező vállalat munkáját a hozzáértés, művészet, s mindenben a keresztény magyar szellem fogja fémjelezni.

AZ AMATŐRFILM SZÖVETSÉG HELYSÉGVÁLTÁSA

November 4-én, hétfőn délután Margit-rakparti új helyiségeben ott-honavató ünnepség keretében a Magyar Amatőrfilmszövetség bemutatta *Elhangzott a szó...* című színes keskenyfilmjét az erdélyi bevonulásról, előkelő meghívott közönség jelenlétében. Az amatőrfilmek ott voltak a Felvidék visszatérésénél, majd később Kárpátalján és legutóbb Erdély visszatérése alkalmából készítették *Agfa-color* eljárásal színes, csaknem egy óráig tartó felvételeket, amelyek a tarka, ünnepi erdélyi bevonulást és fogadtatást pompásan örökítették meg. A most megtartott filmbemutató, mint említettük, volt egyúttal a Magyar Amatőr Filmszövetség új helyiségének felavató ünnepsége is. A Margit-rakpart 44. számú épületben van a magyar amatőrfilm mozgalom új otthona. A vetítőterem korszerűen felszerelt és 120 személy befogadására alkalmas. Még páholya és kis színpadja is van. Mindent a Szövetség tagjai végeztek: építés, tervezés és az iparművészeti munka a tagok ódaadó munkájának eredménye. Az impozáns feljártól jobbra ifjúsági társalgó kapott helyet, mellette van a Szövetség hivatalos lapjának, a *Pergő Képek* című havi folyóirat szerkesztősége, az előtértől balra pedig az iroda és a társalgó nyílik. Modern laboratóriumi helyiségek egészül ki a Szövetség látványosságaihoz méltó új otthonát. Megemlíthjük még, hogy az *Elhangzott a szó...* című színes keskenyfilm a nagyközönség számára is bemutatásra kerül: a Szövetség székházában november 12-én, 13-án, 15-én és 16-án. Belépőjegyeket a Szövetség helyiségében kell igényelni. (Margit-rakpart 44. Telefon: 155—376.)

ELŐADÁS A FILMREKLÁMRÓL

A Magyar Országos Reklámszövetség a Székesfővárosi Népművelési Bizottságának közreműködésével, november 4-én este a Székesfővárosi Gázművek előadótermében *Reklám és fogyasztó* címen szakelőadássorozatot tartott, melynek keretében Bertalan Pál, a Magyar Filmroda reklámozástálya vezetője *Filmreklám* címen, bemutatásokkal tarkított előadásával élénk tetszést aratott a meghívott reklámszakemberek körében. Az érdekes előadást rövidesen ismétetni fogjuk.

A „MAGYAR SZÍNÉSZET” ÚJ SZÁMA

A Színészakadémia hivatalos havi közlönyének novemberi számából kiemeljük *Pozsonyi Gábor* dr. székesfővárosi főmérnök érdekes cikkét, amelynek címe: *Hogyan oldható meg a filmszínészképzés?*

AZ MFI KÖLCSONZÓ SZAKBEMUTATÓJA

November 19-én és 20-án rendezz idei első szakbemutatóját a Magyar Filmroda kölcsönosztálya a *Royal Apollo*-ban. Bemutatásra kerül a *Cserébere* című magyar vígjáték, Cserépy László rendezésében. A hír szerint kitűnően sikerült hazai újdonság Cserépy László első munkája és főszerepeit Cserépy László együttes játssza: Latabár Kálmán, Kiss Manyi, Bordy Bella, Szilassy László, Köpeczi-Boóc, Maklár Zoltán és Mihályfi Béla. Az MFI szakbemutatójának második filmje az *United Artists* kétfélmillió dolláros világfilmje, a *Hatosfogát*, amelyet John Ford rendezett. A külföldi újdonság főszerepeit a következők alakítják: John Wayne, Claire Trevor, George Bancroft

WARNER-BEMUTATÓ

Első idei szakbemutatóját november 5-én, 6-án és 7-én délelőtt a Radius Filmszínházban tartotta a Warner. Három kiváló újdonság került ezúttal bemutatásra, mindegyik az amerikai magas fejlettségű filmművészet reprezentánsa, amelyekről közeli megjelenésük alkalmával foglalkozunk részletesen. Most csak egyszerűen regisztráljuk a filmeket bemutatásuk sorrendje szerint. November 5-én: *Halálra ítélték* (Merle Oberon, George Brent); november 6-án: *A 606-ik kísértet* (Edward G. Robinson); november 7-én: *Aranyváros* (Errol Flynn, Miriam Hopkins).

LAPSZEMLE

A NÉP:

1940. X. 31. (Vigyázz): *Beigért veszedelmek a filmszakmában.* (Strohmánok reszkessenek, Elnöki felhívás.)

ESTI UJSÁG:

1940. XI. 4. A cenzurabizottság elnöke a magyartalan filmfeliratok ellen. (MAGYAR FILM 1940. XI. 2-i számából.)

ELET:

1940. XI. 3. Baráth Ferenc: *Hogyan készül a film?* (6 képpel)

MAGYARORSZÁG:

1940. XI. 5. Gál István: *Káprázatos filmopera és a háborús Berlin egyéb régi és új szórakozásai.*

NEMZETI SPORT:

1940. XI. 5. *Váljunk el csendben!*

NEMZETŐR:

1940. XI. 4. M. I.: *Szakállas bébi.*

PESTI UJSÁG:

1940. XI. 5. *Németországban és Olaszországban nem játszanak angolnyelvű filmet.*

RÁDIOÉLET:

1940. XI. 1. *Heinrich George — a magyar Rádióban* (1 képpel).

TÜKÖR:

1940. XI. 1. I. M.: *Lélek és film.*

ÚJ MAGYARSÁG:

1940. XI. 5. *A filmgyártók még mindig zsidó társszerzőkkel dolgoztatnak.*

ÜNNEP:

1940. XI. 1. *Hankiss János: „Irodalmi” filmek.* (3 képpel). — *Akik a csillagok útját fényesítik* (2 képpel).

KÜLFÖLD

AMERIKA

A kétszláger ellen

Mint külföldi rovatunkban már több ízben említettük, az amerikai kétszláger-rendszer olyan mértékben terjedt el, hogy a szakmában éles harcot váltott ki. Az Amerikai Közvélemény Intézet (American Institute of Public Opinion) népszavazást rendezett, amely alkalommal megkérdeték az amerikai mozilátogatók véleményét a kétszláger-rendszerrel. A szavazás eredményeképpen a nagyközönség 57 %-a a kétszláger-rendszer ellen, míg 43 %-a mellette szavazott. A mozgalom tehát a kétszláger-rendszer ellen csekélynek mondható, azonban érdekes megfigyelni, hogy kik szavaztak a rendszer ellen és kik mellette. A kétszlágerért szálltak síkra a mozilátogatók fiatalabb nemzedékei, valamint a szegényebb társadalmi osztályok, amelyek nem is annyira a szórakozásért, mint inkább a meleg és kényelmes környezetért látogatják a mozikat. A rendszer ellen szavaztak viszont a felnőttek, főleg a drágább ülőhelyek vásárlói, akik egyáltalában nem szeretnek négy órát moziban tölteni. Ha az ember a statisztikákat a jegyértékek alapján állítja össze, akkor a mozibevétel 70 %-a szavazott ellen és csak 30 %-a mellette.

A szavazásból megállapítható volt továbbá az is, hogy Amerikában, melyet a mozi országának is neveznek, 32 millió ember egyáltalában nem jár moziba. A lakosságnak tehát több mint negyede nem mozilátogató. Ennélfogva az amerikai gyártók legelső feladatuknak tekintik, hogy olyan filmeket gyártsanak, amelyekkel a publikumnak ezt a rétegét is a moziba csábítják, különös tekintettel a külföldi piacok elvesztésére. A nagy gyártó cégek tehát kiadták a jelszót: kevesebb, de jobb filmet! A mozisok viszont nincsenek mindnyájan ezen a véleményen. Különösen a kismozik vezetői, akik közönségüket kétszer-háromszor is viszontlátják hetenként a moziban, ha új műsort vetítenek. Jelenleg ötven filmet forgatnak a hollywoodi műtermekben és azokat teljes gőzzel igyekeznek novemberig, az elnökválasztásig befejezni.

ANGLIA

Munkanélküli művészek

A háború kitörésekor leállított angol filmgyártás munka nélkül maradt filmeseihez az erős és folyton megújuló légítámadások következtében bezárt színházak és hangversenytermek művészeinek nagy száma járult, úgyhogy a legutóbbi hírek szerint egyedül Londonban tizenötezer művész maradt munka nélkül.

DÁNIA

Dán játékfilmgyártás

Az elmúlt hónapokban három dán játékfilm került Koppenhágában bemutatásra. Az első VII. Frigyes király és Bodil Ybsen dán színészno romantikus szerelmének történetét vitte filmre, amely a Nordisk film gyártásában merészen, de izlésesen tárgyalta a történeteket. A Palladium filmvállalat pedig Hermann Bang német író Nyári öröme című novelláját filmesítette meg. Végül a Figyelem, kanyarjón! címen vígjáték készült a két közismert kopenhágai komikus: Schönberg és Brandstap alakításával.

MŰTEREM

Filmgyár:

A film címe:

Gyártó cég:

Gyártási vezető:

Produkció:

Írta:

Rendező:

Szereplők:

Felvételvezető:

Fényképezi:

Segédrendező:

Hangmérnök:

Összeállítja:

Diszlet:

Zene:

Zenei vezető:

Fodrász:

Állófényképezés:

Hangrendszer:

Laboratórium:

Scripter:

Ruhák:

Kölcsönző:

Magyar Filmiroda

Hétszilvafa

Imago

Zalabéri Horváth János

Rostaházy, Széll.

Ujházy György

Podmaniczky Félix

Turay Ida, Csontos

Gyula, Szilassy L.,

Mály Gerő, Vaszary

Piroksa, Berky Lili,

Kiss Manyi, Bilicsi

Tivadar, Maklár Z.

Horváth Jenő

Isegy Rezső

Máriássy Félix

Kereszti Ervin

Katonka László

Báthly István és

Hliszy Sándor

Sándor Jenő dr.

Fényes Szabolcs

Noack Werner

Pálházy Sándor

Pulvári

Magyar Filmiroda

Borónkay Sándor

Ferda Manyi

Imago

HIRADÓK

872. sz.

1. Várna, Bulgária tengeri fürdője. — (M. F. I. — Megyer).
2. Roosevelt harmadszor is az USA elnöke. (Ufatonwoche).
3. Hitler—Franco találkozó Hendayeban. (Ufatonwoche).
4. A Führer és Pétain tábornagy találkozója. (Ufatonwoche).
5. Halottak napja a budapesti temetőben. (M. F. I. — Somkúti, Zsabka).
6. Szent-Györgyi Albert szegedi rektor. (Svensk).
7. Honvéd páncélos hajó vízrebocsátása. — (M. F. I. — Zsabka).
8. Német-magyar gyeplabdamezők 2:0. (M. F. I. — Somkúti).

59. sz.

1. Filmgyártás Németországban.
2. Az amerikai rendőrség legjobb célővi, az ú. n. G-menek.
3. Párisban megnyílt a szabadkőműveskiállítás.
4. Ismét kitört a Vezuv!
5. Olasz útépítés a sivatagban.
6. Aratási ünnep Oslóban.
7. Herms Niel Olaszországban.

MI LEGYEN A 10-İK MONDAT?

Három héttel ezelőtt elindított pályázatunk nagy sikerrel halad a végső cél felé. Az ország minden részéből elküldött levelek és a sok ötletes pályázat nemcsak azt bizonyítja, hogy jól választottunk, amikor ezt a problémát adtuk fel a filmszakma tagjainak, hanem jelenti azt is, hogy a Warner márkát értéket jelent és ezt az értéket az egész filmes-társadalom kellőképpen méltányolja.

Az alábbiakban közöljük a legújabb tiz mondatot, amelyeket a beküldött pályázatokból állítottunk össze.

A verseny tovább folyik, egészen a végső célig: a százpengőséig.

Hogy ki nyeri meg, azt még nem lehet tudni, — mi minden esetre sok szerencsét kívánunk!

1. Csukott szemmel is beülhet a moziba, ha WARNER-filmet játszanak.

(Grünfeld Sándor, Kolozsvár.)
2. Minden mozis kasszája csak a WARNER-filmet áldja.

(Majbó Béla, Balatonalmádi.)
3. 120-as tempó nagy sebesség, de a WARNER-film még gyorsabban halad a siker felé.

(Banyák Gyula, Rimaszombat.)
4. WARNER sikerektől hangos minden mozi.

(Takács Károly, Budapest.)
5. Nők nyakán ragyog a brosz, — film-ékszer a WARNER BROZ.

(Erdélyi Andor, Diósgyőr.)
6. Jegyzeterek álma, vágya: — WARNER-kép a filmszínházba!

(Gross Henrik, Budapest.)
7. Teli kassza, biztos siker... csak egy név kell — Charles Boyer!

(Képes Endre, Budapest.)
8. Nem minden arany, ami fénylik, de ha Bette Davis neve fénylik mozim felett, — az aranyat ér.

(Diószegi Géza, Kassa.)
9. Senki nem nevezheti halála előtt boldognak magát — mondotta a görög bölcse, de ha WARNER-film pereg a moziban, elértem a legnagyobb földi boldogságot.

(Somló Imre, Budapest.)
10. Az időn elmaradt az olimpiász, de a WARNER-produkció mégis befutott.

(Grawatsch Ottó, Budapest.)
Ezen a héten Grawatsch Ottó (Budapest, József-körút 71. I. 23.) tizedik mondata bizonyult legtökéletesebbnek, ezért a bírálóbizottság döntése szerint a 10 pengős jutalmat ő nyerte. Az összeget a győztes címére postán küldjük el.

További pályázatokat kérjük az alábbi címre küldeni:

WARNER BROS

Budapest, VIII., József-körút 30—32

8. A román olajforrások.
9. Heinrich Himmler Spanyolországban.
10. Hitler kancellár látogatása Franciaországban.
11. Hitler és a Duce találkozója.

XIV. évf. 44. sz.

1. Szüreti ünnepély Luganóban.
2. Pétaín tábornok Vichy mellett meg látogat egy tanyai iskolát.
3. Az amerikai ifjúság avult vitorlásokon tölti szabadságát Maine-ban.
4. Természetes uszoda és zuhany a colorádói hegyekben.
5. A boulderi hatalmas vízduzzasztó zsilipjeinek kinyitása.
6. Egy jól nevelt gorilla Cincinnatiban.
7. Divatos ékszerek.
8. Roosevelt elnök hadianyagellenőrző-úton.
9. De Bono olasz marsall Madridba érkezik, hogy Franco tábornoknak átadja az Annunciata-érdemrendet.

XIV. évf. 45. sz.

1. Az Egyesült Államok ejtőernyős csapatát szervez.
2. A spanyolországi árvíz elönti a Katalán Torello községet.
3. Huntziger tábornok, új hadügyminiszter Vichybe érkezik Wiesbadenből, ahol mint a fegyverszüneti bizottság tagja működött.
4. Diplomás rendőrök lögyakorlatai Massachusettsben.
5. Női görkoresolyabajnokság Zürichben.
6. Köztársasági elnökválasztás Kubában.
7. Fiatal newyorki idomitonő, aki méltó mesterségéhez.
8. Az idény cipő- és kabátmodelljei.

42. sz.

1. Luisiana államban óriási árvíz pusztít.
2. A távolkeleti események gócpontja: Indokína.
3. A vasutak bennszülöttek ellenőrzése alatt állanak.
4. Hadiszállítványok végtelen tömege a kikötőkben.
5. A Duce látogatást tesz Umbria ipari központjában.
6. Óriási avatási ünnep.
7. Az afrikai front legújabb eseményei.

**MAGYAR
MOZGÓFÉNYKÉPGÉPKESZELŐK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE**

mint az állami munkaközvetítő-hivatal hat. eng. megbízottja
**DIJTALANUL KÖZVETIT
SZAKAVATOTT GÉPESZKEKET**
állandó alkalmazásra és kisegítősekre úgy helyben, mint vidéken.

Budapest, VIII., Népszínház-u. 19.

Telefon: 337-598

Hivatalos órák: 2-4-ig

HIVATALOS RÉSZ FILMCENZÚRA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6

TELEFON: IRODA ÉS PÉNZTÁR 143-072. ELNÖK ÉS ÜGYV. ALELNÖK 143-073

Országos Mozkóképvizsgáló Bizottság

390—1940. eln. szám.

Az Országos Mozkóképvizsgáló Bizottság 1940. évi október hó 20-tól 26-ig tartott ülésén

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. **Trenck, a pandur** (A legendás báró kalandjai) (Trenck, der pandur) (Walter Tibor) hangos színmű 5 felvonásban, a Tobis filmgyárban 1940. évben készült, 2622 m hosszú;

2. **Broadway Melody 1940** (Broadway Melody of 1940) (Metro) hangos revü 6 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1940. évben készült, 2329 m h.;

3. **Broadway Melody 1940 — előzetes** (Broadway Melody of 1940. Trailer) (Metro) hangos reklám 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1940. évben készült, 135 m hosszú;

4. **Rajzos Híradó 45. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 118 m h.;

5. **Magyar világhíradó 870. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 264 m hosszú;

6. **A mult emlékei** (Kennt ihr das Land in deutschen Gauen) (Papné) hangos riport 1 felvonásban, az R. D. V. filmlaboratóriumban 1940. évben készült, 374 m h.;

7. **Ufa világhíradó 57. sz.** (Auslandstons-woche Nr. 57.) (Ufa) hangos riport 1 felvonásban, az Unicum filmgyárban 1940. évben készült, 343 m hosszú;

8. **20th. Century Fox hangos híradó XIV. 43.** (Fox Movietone News) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1940. évben készült, 259 m hosszú;

9. **Luce világhíradó 40. sz.** (Dr. Plumm) hangos riport 1 felvonásban, a Luce filmgyárban 1940. évben készült, 322 m hosszú;

10. **32. sz. Reklámsorozat** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 64 m h.;

11. **A 20 milliós Magyarországért** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 118 m hosszú;

12. **A holnap hajósa** (Little Old New-York) (Fox) hangos színmű 6 felvonásban, a Fox filmgyárban 1940. évben készült, 2764 m hosszú;

13. **Magyar földön, magyar munka** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 58 m hosszú;

14. **Győri reklámfilmek III.** (Pannonia) hangos reklám 1 felvonásban, a Pannonia filmgyárban 1940. évben készült, 48 m h.;

15. **Hazajáró lélek — előzetes** (Pegazus) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1940. évben készült, 135 m h.;

16. **A fekete vénusz** (Princesse Tam-Tam) (Palatinus) hangos vígjáték 4 felvonásban, az Eclair filmgyárban 1938. évben készült, 2125 m hosszú mozgófényképeket.

b) A Bizottság kísérelő műsorul a kötelező arányszámba beszámíthatónak minősítette:

1. **Dél-Dobrudzsa újra bolgár** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 394 m hosszú;

2. **Piros alma csüng az ágon** (Növényvédelem) (ECO filmkölcsonzó) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Pannonia filmlaboratóriumban 1940. évben készült, 343 m hosszú filmet, mint Magyarországon készült, magyar nyelvű mozgófényképeket.

c) Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképezemekben szabad bemutatni:

A 20 milliós Magyarországiért (M. F. I.) néma riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 48 m hosszú keskeny mozgófényképeket.

d) Nyilvános előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy azon csak 16 éven felüliek vehetnek részt, — és a mozgófényképezemekben a magyar nyelvű mozgófényképek kötelező bemutatására előírt arányszámba beszámíthatónak minősítette:

Hazajáró lélek (Pegazus) hangos színmű 5 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1940. évben készült, 2670 m hosszú filmet, mint Magyarországon készült, magyar nyelvű mozgófényképet.

e) Az engedélyokirat kiadását megtagadta:

1. **Felszabadulás** (Erősebb a szerelemnél) (Befreite Hände) (Walter Tibor) hangos filmregény 6 felvonásban, a Bavaria filmgyárban 1939. évben készült, 2602 m h.;

2. **3:1 a szerelem javára** (H. T. Film) hangos filmoperett 4 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1937. évben készült, 2337 m hosszú mozgófényképektől.

f) Külföldre kívinni engedélyezte:

1. **Új földesúr — előzetes** (Hirsch és Tsuk) hangos riport 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1935. évben készült, 115 m hosszú;

2. **Küldözött magyarok** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 30 m hosszú;

3. **Staféta Kolozsvárra** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 20 m hosszú;

4. **Magyar világhíradó részletek** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1140. évben készült, 1050 m hosszú;

5. **Ezrednap Máramaroszigeten** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 35 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1940. évi október hó 26-án:

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.
elnök,
miniszteri tanácsos.

Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság 1940. évi október hó 27-től november hó 2-ig tartott ülésein

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. Halálraítéltek — előzetes (Til we meet again — Trailer) (Warner-First) hangos reklám 1 felvonásban, a Warner-First filmgyárban 1940. évben készült, 114 m hosszú,

2. Halálraítéltek (Til we meet again) (Warner-First) hangos dráma 6 felvonásban, a Warner-First filmgyárban 1940. évben készült, 2704 méter hosszú,

3. Nem élhetek muzsikaszó nélkül — előzetes (Kino) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1935. évben készült, 137 m hosszú,

4. Csalódott lányok (Star Dust) (Fox) hangos színmű 5 felvonásban, a Fox filmgyárban 1940. évben készült, 2358 m hosszú,

5. A gyáva hős (Der Mann von dem man spricht) (Vass József) hangos vígjáték 5 felvonásban, a Tobis-Sascha filmgyárban 1936. évben készült, 2567 m hosszú,

6. A gyáva hős — előzetes (Der Mann, von dem man spricht — Vorspann) (Vass József) hangos reklám 1 felvonásban, a Tobis-Sascha filmgyárban 1938. évben készült, 124 m hosszú,

7. Kárpátia étterem (Krupka) hangos reklám 1 felvonásban, a Krupka laboratóriumban 1940. évben készült, 28 m hosszú,

8. Adler és Gasztonyi (Krupka) hangos reklám 1 felvonásban, a Krupka laboratóriumban 1940. évben készült, 26 m hosszú,

9. Cserebere — előzetes (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 142 m hosszú,

10. Zárt tárgyalás — előzetes (Atelier) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 132 m hosszú,

11. Ludláb királyné éttermek (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 30 m hosszú,

12. XI. sz. Erdélyi tekeres (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 47 m hosszú,

13. XII. sz. Erdélyi tekeres (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 74 m hosszú,

14. XIII. sz. Erdélyi tekeres (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 71 m hosszú,

15. XIV. sz. Erdélyi tekeres (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar

Film Irodában 1940. évben készült, 82 m hosszú,

16. XV. sz. Erdélyi tekeres (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 64 m hosszú,

17. 33. sz. Reklámsorozat (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 51 m hosszú,

18. Van rádiója? (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 14 m hosszú,

19. Szappanparádé (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 25 m hosszú,

20. Kék madár — előzetes (The Bluebird — Trailer) (Fox) hangos reklám 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1940. évben készült, 104 m hosszú,

21. 20th Century Fox hangos híradó XIV. évf. 44. sz. (Fox Movietone News) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1940. évben készült, 310 m hosszú,

22. Luce világhíradó 41. sz. (Dr. Pflumm) hangos riport 1 felvonásban, a Luce filmgyárban 1940. évben készült, 309 m hosszú,

23. Ufa világhíradó 58. sz. (Auslands-woche Nr. 58.) (Ufa) hangos riport 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1940. évben készült 402 m hosszú,

24. Magyar világhíradó 871. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 235 m hosszú,

25. Rajzos híradó 46. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 140 m hosszú,

26. Híradófilmszínház külön kiadása 33. sz. (Köszvény ünnepi hete) (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 142 m hosszú,

27. Aki az igazságot keresi — előzetes (L'homme, qui cherche la vérité) (Hausz Mária) hangos reklám 1 felvonásban, párisi filmgyárban, 1939. évben készült, 85 m hosszú mozgófényképet.

b) Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképezemekben szabad bemutatni:

1. Édes Erdély itt vagyunk (Magyar Amatőrfilm) néma riport 1 felvonásban, amatőr felvétel, 1940. évben készült, 150 m hosszú,

2. Elhangzott a szó (Magyar Amatőrfilm) színes, néma riport 1 felvonásban, amatőr felvétel, 1940. évben készült, 358 m hosszú keskeny mozgófényképet.

c) Fellebbezés folytán a m. kir. belügy-miniszter úr 78681/1940. sz. B. M. határozatával előadásra alkalmasnak találta:

Noé bárkája (Kovács és Faludi) hangos rajzfilm 1 felvonásban, a Kovács és Faludi laboratóriumban 1940. évben készült, 310 m hosszú mozgófényképet.

d) A Bizottság az engedélyokirat kiadását megtagadta:

1. III. Richárd — előzetes (Tower of London — Trailer) (Universal) hangos reklám 1 felvonásban, az Universal filmgyárban 1939. évben készült 85 m hosszú,

2. III. Richárd (Tower of London) (Universal) hangos dráma 5 felvonásban, az Universal filmgyárban 1939. évben készült, 2563 m hosszú mozgófényképtől.

Budapest, 1940. november 2.

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.
elnök,
miniszteri tanácsos.

KOVÁTS BÉLA

VIII., József-körút 19.

Telefon: 143-142

FILMREKLÁM

HANGLEMEZ

DIAPOZITIV

CELO-FÉNYREKLÁM

A
MAGYAR
FÍLM

az egyetlen
szakmai
hirdetési orgánus!

